

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! basisschool De Watertoren te SINT-NIKLAAS

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 984

Instelling GO! basisschool De Watertoren

Directeur Martine VALCK

Adres Watertorenstraat 1 - 9100 SINT-NIKLAAS

Telefoon 03-780.79.15

Fax 03-780.79.16

E-mail info@bsdewatertoren.be

Website www.bsdewatertoren.be

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Waasland

Adres Theo De Deckerlaan 2 - 9140 TEMSE

Scholengemeenschap Basisonderwijs Scholengroep 17 Waas

Adres Theo De Deckerlaan 2 - 9140 TEMSE

CLB GO! CLB Waasland

Adres Dr. Verdurmenstraat 2 - 9100 SINT-NIKLAAS

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26-10-2015, 27-10-2015, 28-10-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 12-11-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Lucrèce MATTHIJS

Teamleden Thierry DE VOS, Christelle HAELTERS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Leerbegeleiding.....	17
4.2 Evaluatiepraktijk	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
6.3 Wat moet de school verbeteren?	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van basisschool De Watertoren van het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in Sint-Niklaas. De directeur werkt al 17 jaar in haar huidige functie en zag de school in die periode sterk groeien. De leerlingen komen vooral uit de buurt. Het schoolteam zorgt voor een warm pedagogisch klimaat met duidelijke structuren en afspraken voor de kinderen.

De onderwijsinspectie houdt in haar oordeel rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 19 oktober 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor wiskundige initiatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling ging de onderwijsinspectie na in hoeverre de school de eindtermen voor wiskunde en muzische vorming bereikt. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en evaluatiepraktijk en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in de kleuterafdeling de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Kleuteronderwijzers volgden vorig schooljaar een professioneel traject om doelgericht te plannen, het aanbod af te stemmen aan de talige noden van de leerlingen en om het onderwijs meer werkelijkheidsgericht te maken. Ze gebruiken een methode gericht op het leerplan en het leerplan als basis om doelgericht te werken en om een brede vorming na te streven. De verschillende domeinen van de leergebieden komen evenwichtig aan bod. Om hun aanbod vorm te geven, plannen de kleuteronderwijzers de leerinhouden en de klasorganisatie. Ze geven veel aandacht aan streefwoordschat en begrippen. De manier waarop kleuteronderwijzers plannen is functioneel, doelgericht en gelijkgericht voor de school. Het thematisch aanbod is werkelijkheidsgericht. De kleuteronderwijzers bieden een leeromgeving aan waar kleuters actief en betrokken tot ontwikkeling komen en handelend leren. De evaluatiepraktijk is groeiende en de leerbegeleiding staat in een aanvangsfase. Vooral de verhoogde zorg kent groeikansen. Specifiek voor wiskundige initiatie, krijgen kleuters de kans om binnen de verschillende domeinen tot actief leren te komen. Voor muzische vorming houdt het kleuterschoolteam rekening met de verwachtingen van het leerplan en krijgen de kleuters kansen tot experimenteren met verschillende muzische talen en materialen om tot creaties te komen. De kleuterschool zet sterk in op cultuurparticipatie.

In de lagere afdeling spannen de onderwijzers zich in om een leerplangericht onderwijsaanbod te realiseren. Het onderzochte leergebied wiskunde voldoet echter in onvoldoende mate aan de verwachtingen van de overheid. Het onderwijsleerproces kan zich meer richten op de actieve en procesmatige ontwikkeling van vaardigheden en rekenstrategieën vertrekkende vanuit reële contexten. Het klasmanagement is doorgaans sterk sturend en onvoldoende afgestemd op de noden van de leerlingen. De evaluatie van wiskunde leidt nog te weinig tot een degelijke afstemming van het didactisch handelen op de beginsituatie. Zowel in de instructie, in de preventieve basiszorg als in de verhoogde zorg realiseren de onderwijzers onvoldoende differentiatie. De deskundigheidsbevordering is momenteel niet afgestemd op de noden van de leerlingen en de verwachtingen van het leerplan. De leerbegeleiding voor wiskunde is nog onvoldoende doelgericht, planmatig en diepgaand. De verzamelde outputgegevens resulteren nog te weinig in bijstellingen tot het verbeteren van de onderwijskwaliteit.

In de lagere afdeling wijst het onderzoek uit dat resultaten van het onderzochte leergebied muzische vorming voldoet aan de verwachtingen van de overheid. Voor het leergebied muzische vorming streven de onderwijzers met de leerlingen de leerplandoelen in voldoende mate na. De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod. De evaluatie- en rapporteringspraktijk evolueren in de richting van een brede evaluatie op basis van afspraken en criteria. Het schoolteam neemt initiatieven om de leerlingen te laten participeren in verschillende muzische projecten, zowel schoolintern- als extern. Het heeft groeiende aandacht voor de talenten van de leerlingen. Schoolintern ontstaan initiatieven om de talenten van onderwijzers in te zetten voor het realiseren van ruim muzisch onderwijsaanbod. Tijdens de bijgewoonde lessen vertonen de leerlingen een hoge betrokkenheid.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat er aanzetten zijn om de eigen schoolvisie af te stemmen op de verwachtingen van het M-decreet. De recente visie op leerbegeleiding is momenteel nog te weinig ondersteunend voor het gelijke onderwijskansenbeleid en het optimaliseren van leerwinst voor alle leerlingen. Het schoolteam ontwikkelt daartoe procedures en werkdocumenten om de leerbegeleiding te ondersteunen. Momenteel is de evaluatiepraktijk in het kleuteronderwijs en het lager onderwijs voor wiskunde te weinig gedragen vanuit een duidelijke gezamenlijke visie op evalueren. De analyse van de resultaten gebeurt niet echt doelgericht. Op schoolniveau zijn waardevolle aanzetten tot breed evalueren voor muzische vorming.

De directeur steunt voor het kleuteronderwijs op een deeltijdse beleidsondersteuner en werkt met deelverantwoordelijkheden voor het lager onderwijs. Ze toont een hoge betrokkenheid op de kinderen en schenkt veel aandacht aan het welbevinden van alle participanten. Ze is tevens sterk betrokken bij de zorgwerking. Het team toont een sterke sociale bewogenheid en werkt enthousiast aan de uitbouw van het geboden onderwijs. Het schoolteam verzamelt veel outputgegevens. Het kan de analyse van de outputgegevens echter doelgerichter benutten om de kwaliteit van haar onderwijs te verbeteren. Momenteel werkt de school aan veel schoolprioriteiten. Het team kan de prioriteitenkeuze beperken om doelgerichter en planmatiger de prioriteiten aan te pakken en zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

De onderwijsinspectie besluit haar erkenningsonderzoek op vlak van de onderwijsdoelstellingen met een gunstig advies voor de kleuterafdeling en een beperkt gunstig advies voor wiskunde in de lagere afdeling. De onderwijsinspectie geeft eveneens een gunstig advies voor de "overige erkenningsvoorwaarden" en voor de erkenningsvoorwaarde "bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne". De onderwijsinspectie waardeert de inspanningen van alle schoolbetrokkenen. Ze rekent op de bereidheid, de collegialiteit en de betrokkenheid van alle schoolteamleden om verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs en wenst de onderwijzers van de lagere afdeling alle succes bij het remediëren van het tekort.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. Het thematisch aanbod is breed en werkelijkheidsgericht. De verschillende domeinen van het leergebied komen evenwichtig aan bod. De geplande hoekenverrijking en activiteiten bieden voldoende kansen om de ontwikkeling van de kleuters te stimuleren.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. Het onderwijsaanbod is evenwichtig en bestrijkt een breed spectrum van muzische activiteiten. De evaluatie en de beeldvorming over de muzische ontwikkeling van de kleuters is groeiende. De muzische vorming ondersteunt de brede en harmonische ontwikkeling van de kleuters.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie

Curriculum	De kleuteronderwijzers gebruiken bij de planning en de voorbereiding van het
Onderwijsaanbod	onderwijsaanbod de leerplannen en het cahier Woordenschatverwerving
<i>Referentiekader</i>	Kleuteronderwijs (WOK) van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap,
<i>Planning</i>	een referentiekader dat afgestemd is op de leerplannen. Taalontwikkeling en
<i>Evenwichtig en volledig</i>	begripsvorming zijn de rode draad doorheen de kleuterschool. Dit omwille van
<i>Samenhang</i>	het vroegtijdig ondersteunen van de kleuters bij het onderwijsaanbod.
<i>Brede harmonische vorming</i>	Kleuteronderwijzers plannen per thema voor alle leergebieden leerplandoelen,
<i>Actief leren</i>	ondersteunende woordenschat en begrippen. Ze plannen tevens de
	ondersteunende onderwijsorganisatie. Zij selecteren enkele dominante doelen
	per leergebied die zij heel bewust kiezen en intentioneel nastreven bij de
	kleuters. Kleuteronderwijzers selecteren ook een aantal leerplandoelen voor de
	routineactiviteiten die frequent aan bod komen. Voor wiskundige initiatie
	bieden de kleuteronderwijzers een voldoende breed aanbod met aandacht
	voor alle domeinen. Opvallend is het creatieve, doelgerichte en
	ondersteunende aanbod voor alle facetten van meten in bepaalde klassen.
	Basisbegrippen die de wiskundige initiatie ondersteunen, komen systematisch
	en geïntegreerd aan bod. De werk-vormen en de activiteiten dagen kleuters
	doorgaans uit tot actief en onderzoekend leren. De hoekenverrijking nodigt uit
	tot zelfstandig en actief leren. In het aanbod is voldoende aandacht voor
	ervaringsgericht leren. Voor muzische vorming bieden de leraren een

geïntegreerd onderwijsaanbod.

Uit de planningsdocumenten en de gesprekken met de kleuteronderwijzers blijkt er een evenwicht tussen de muzische domeinen.

Toch zijn de muzische doelen bij een aantal activiteiten ondergeschikt aan doelen met betrekking tot het ontwikkelen van fijne motoriek en oog-handcoördinatie (knippen, prikken, ...) of het aanleren van technieken. De kleuteronderwijzers bepalen in zekere mate inhoud, vorm, materiaal en techniek. Beschouwende momenten en impressies gaan het muzisch creëren vooraf. De kleuters krijgen doorgaans kansen om in gevarieerde muzische activiteiten de verschillende muzische talen te leren kennen en op een persoonlijke manier expressie te geven aan hun impressies. In de klassen zijn waardevolle aanzetten tot de exploratie van de mogelijkheden van materialen én het creatief experimenteren met de muzische talen. Kleuteronderwijzers streven naar een veilig muzisch klimaat. Ze hebben aandacht voor kunstbeschouwing en de deelname aan kunstzinnige activiteiten, zowel schoolintern als –extern. Op het afscheidsfeestje van de derde kleuterklas krijgen kleuters de kans om individuele talenten te laten zien.

Om de actieve participatie van de kleuters te stimuleren, investeert het kleuterschoolteam in gerichte communicatie met de ouders. Daarom geven ze een overzicht van het lopende thema met de woordenschat aan de ouders. Ze betrekken ouders ook bij leeruitstappen, geven openklasmomenten en wisselen verhalen uit. De brugfiguur van de stad informeert ouders indien nodig.

Brainstormen met de kleuters bij aanvang van een nieuw thema, komt soms maar niet frequent aan bod.

Curriculum	In hun thematische weekplanning voorzien de kleuteronderwijzers voldoende
Onderwijsaanbod	onderwijstijd voor activiteiten muzische vorming en wiskundige initiatie.
Onderwijsorganisatie	Tijdens een aantal activiteiten werkten kleuteronderwijzers lang klassikaal en
<i>Onderwijstijd</i>	geleid. Tijdens andere activiteiten is er een grote bedrijvigheid van kleuters en een gestructureerde werkomgeving.
Materieel beheer	De kleuterafdeling beschikt over voldoende materialen om de doelen van
Uitrusting	wiskundige initiatie en muzische vorming na te streven. De speelwerkplekken
<i>Ontwikkelingsmaterialen</i>	zijn doorgaans doordacht ingericht om bij de kleuters het spontaan wiskundig handelen te ontlokken.
	Kleuteronderwijzers hebben aandacht voor het realiteitsgehalte van wiskundige situaties en beperken het gebruik van speelwerkbladen. Ze ondersteunen het aanbod met educatieve spelmaterialen om handelend begrippen en inzichten te verwerven en te verdiepen. De school benut de kansen die binnen- en buitenruimte biedt om de leerplandoelen na te streven.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De kleuteronderwijzers beschikken over verschillende evaluaties om de ontwikkeling van de kleuters op te volgen. Regelmatig noteren de kleuteronderwijzers observatiegegevens bij geplande doelen. Naast de observatiegegevens die onmiddellijk gelinkt zijn aan het aanbod, houden klastitularissen verschillende observatiegegevens bij voor het kleuterrapport. De link tussen de observatiegegevens die gekoppeld zijn aan het aanbod en die voor het kleuterrapport is niet duidelijk. Maandelijks maken de kleuteronderwijzers voor de kinderen die extra zorg nodig hebben een synthese van onderwijsproblemen en interventies. Alle kindbetrokken leerkrachten vullen dit document aan. Op dit document is er aandacht voor gerichte observaties en duidelijke doelen in termen van onderwijsnoden. Deze werkwijze is zeer recent.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i>	Het kleuterschoolteam investeert in een gradueel opgebouwd kleuterrapport om de ouders te informeren over de ontwikkeling van hun kleuters. Verschillende leergebieden, waaronder wiskundige initiatie en muzische vorming, werkhouding en sociaal-emotionele ontwikkeling komen daarop aan bod. De oorsprong van de geselecteerde items op het rapport is onduidelijk. Kleuters vanaf de leeftijd van drie jaar, krijgen het rapport drie keer per jaar mee. Het is ook een basis voor oudercontacten. Het kleuterteam volgt door het meegeven van het rapport het standpunt van het eigen net over kleuterrapporten niet. De school levert veel inspanningen om ouders te informeren, onder andere via de brugfiguur van de stad.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Het kleuterschoolteam streeft naar een warm pedagogisch klimaat en heeft grote aandacht voor het welbevinden van de kleuters. Gaandeweg wil de school het zorgcontinuüm optimaliseren. Het schoolbeleid zet in elke kleuterklas een aantal lestijden in ter ondersteuning van de leerbegeleiding. De observatie- en evaluatiegegevens zijn ondersteunend voor de klasinterne preventieve basiszorg en voor de afspraken die klas- en ondersteunende leerkrachten maken. De leerbegeleiding is zowel gericht op preventie als remediëring. Het ligt in de bedoeling van het schoolteam om vanuit de recente kijkwijzer te komen tot een degelijke beeldvorming gericht op het ondersteunen van onderwijsnoden. De verhoogde zorg binnen het kleuteronderwijs verdient verdere verfijning. Verschillende kleuters krijgen schoolexterne ondersteuning.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i>	Vorig schooljaar legde het kleuterschoolteam een traject af rond de planning van de leerplandoelen. Daarbij werd vooral nagedacht over de integratie van meer taal in het aanbod. Daarnaast wil het team inzetten op werkelijkheidsgericht onderwijs. Het nascholingstraject is echter niet afgerond. De evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding kwamen nog niet optimaal aan bod.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet niet

In de lagere afdeling spannen de onderwijzers zich in om een leerplangericht onderwijsaanbod aan te bieden. Het onderzochte leergebied wiskunde voldoet echter in onvoldoende mate aan de verwachtingen die de overheid stelt via de eindtermen. Het onderwijsleerproces is onvoldoende gericht op de actieve en procesmatige ontwikkeling van vaardigheden en rekenstrategieën vertrekkende vanuit reële contexten. Het onderwijsaanbod is in beperkte mate afgestemd op de noden van de leerlingen en op het optimaliseren van de leerwinst. De leerbegeleiding is te weinig doelgericht, planmatig en diepgaand. De verzamelde outputgegevens resulteren te weinig in bijstellingen tot het verbeteren van de onderwijskwaliteit.

Curriculum	Het schoolbeleid koos voor een nieuw onderwijsleerpakket voor wiskunde om
Onderwijsaanbod	beter tegemoet te komen aan de noden van de grote instroom anders-talige
<i>Referentiekader</i>	leerlingen. De hoogste klassen houden vast aan het vertrouwde
<i>Planning</i>	onderwijsleerpakket en integreren gaandeweg principes uit het nieuwe
<i>Evenwichtig en volledig</i>	onderwijsleerpakket om de continuïteit te waarborgen. Doorgaans gebruiken
<i>Samenhang</i>	de onderwijzers vooral het onderwijsleerpakket, soms ook het leerplan, voor
<i>Brede harmonische vorming</i>	de planning en de voorbereiding van het onderwijsaanbod. Dit is echter nog
<i>Actief leren</i>	niet altijd gestoeld op de werkelijke noden van de leerlingen of de
	outputgegevens.
	In de dagelijkse planningsdocumenten staan zowel leerplan- als concreet
	operationele doelen.
	Het onderwijsleerpakket, een aantal schoolinterne afspraken en het leerplan
	zorgen voor de graduele opbouw van het aanbod. Het team houdt
	overgangsgesprekken over de vorderingen van de leerlingen. Er zijn concrete
	afspraken tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar over het aanbod
	wiskundige initiatie. Onderwijzers overleggen vooral met de eigen
	parallelpartners, in mindere mate gebeurt dat ook met onderwijzers van vorige
	en volgende klassen.
	De meeste onderwijzers slaan de fases van doelenverduidelijking en
	probleemstelling over bij het begin van de les. Werken vanuit de ervaring, de
	realiteit, concrete situaties of rekenverhalen om het inzichtelijk wiskundeproces
	te ondersteunen, komt in de meeste klassen onvoldoende aan bod. De
	leerlingen krijgen slechts sporadisch de kans om actief te participeren aan de
	lessen.
	Actief leren en handelend rekenen ondersteunen het leerproces te weinig. De
	onderwijzers laten kansen liggen tot probleemoplossend denken als
	vertrekpunt van wiskundig denken.
	Verwoorden van wiskundige handelingen en reflecteren over
	oplossingsstrategieën komt in de meeste klassen onvoldoende aan bod.
	Automatisatie, na het inzichtelijk proces, krijgt te weinig aandacht. In
	verschillende klassen leiden de werkblaadjes van het onderwijsleerpakket dit
	hele proces en is er te weinig aandacht voor transfergericht onderwijs. Het
	onderwijsaanbod mist hierdoor uitdagend en stimulerend karakter.
	De onderwijzers plannen zelden vormen van samenwerkend leren, waarbij de
	leerlingen leren van elkaar of inzichten uitdiepen. Ze dagen de leerlingen
	onvoldoende uit om zelfstandig en zelfgestuurd te leren, dit door hun sterk
	sturende onderwijsstijl.

Op schoolniveau is er een afspraak om bij nieuwe lessen de instructie te geven volgens de uitgangspunten van het Activerende Directie Instructiemodel (ADI). Het schoolteam wil daarmee de uitval voor wiskunde verminderen door pre-teaching, duidelijke herkenbare instructie en gerichte klasinterne differentiatie. De meeste onderwijzers passen deze methodiek toe, al dan niet ondersteund door de zorgleerkrachten. De lesopbouw gebeurt zeer consequent maar vaak te rigide. Een aantal basisvoorwaarden van actief leren zoals de leerlingenparticipatie, het actief meewerken en de permanente evaluatie krijgen te weinig aandacht tijdens de verschillende fases van het proces.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

Verschillende klassen beschikken over een digitaal bord. De meeste onderwijzers gebruiken dit vooral als schrijfbord of om het werkblad te projecteren. Het geïntegreerd en functioneel toepassen van de informatie- en communicatietechnologie tijdens de wiskundelessen is nog geen verworvenheid voor de meeste onderwijzers. Op school is voldoende ondersteunend didactisch materiaal aanwezig. Verschillende onderwijzers gebruiken dit echter onvoldoende om leerlingen tot inzicht in het wiskundig proces te brengen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

Het geboden onderwijs, vaak leerkrachtgestuurd, laat weinig kansen toe tot permanente evaluatie via gesprekken met en tussen leerlingen tijdens en na de instructiefase.

Het onderwijsleerpakket voorziet voldoende testen om op langere termijn de evolutie van de leerlingen te volgen. Onderwijzers evalueren alle domeinen van het leergebied evenwichtig. De evaluatiepraktijk richt zich vooral op kennis en minder op strategieën, probleemoplossende vaardigheden en attitudes. De onderwijzers maken foutenanalyses. Deze gaan echter zelden verder dan een globale analyse of een vergelijking met de norm.

Op basis van de resultaten van de methodetoetsen in het eerste tot vierde leerjaar, krijgen leerlingen een verlengde instructie of verdiepingsleerstof. Leerlingen krijgen na remediëring een tweede test. In de hoogste klassen zijn er waardevolle aanzetten om, op basis van evaluatiegegevens, klasoverschrijdend te werken met niveaugroepen, zowel homogeen als heterogeen.

Zowel in de preventieve basiszorg als in de verhoogde zorg sluiten het didactisch proces, de leerinhouden en de remediëring onvoldoende aan bij de noden van de leerlingen.

Het schoolteam neemt doorgaans 2 keer per jaar genormeerde toetsen af voor wiskunde. De toetsen leveren weinig meerwaarde voor de doelgerichtheid van de leerbegeleiding.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

Het schoolteam levert via de introductie van het ADI-model en de inzet van de zorgleerkrachten inspanningen om de leerbegeleiding nauwer te laten aansluiten op de noden van de leerlingen. Het individueel zorgdossier zet onderwijzers aan om observatiegegevens om te zetten in concrete onderwijsnoden. Het team is daarin nog zoekende wegens heel recent. In het leerlingvolgsysteem houdt het team de vorderingen van de leerlingen bij

doorheen de schoolloopbaan.

De leerbegeleiding steunt nog te weinig op een diepgaande probleemanalyse zodat de differentiatie en remediëring niet altijd afgestemd zijn op de noden van de leerling. De differentiatie beperkt zich tot het actuele onderwijsaanbod. De onderwijzers zetten geen stappen terug om de echte noden te achterhalen. Naschools zet het team sterk in op huistaakbegeleiding en verschillende leerlingen krijgen schoolexterne hulp en ondersteuning. Te vaak verwachten de onderwijzers dat ouders hun kinderen thuis bijwerken.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering

Nascholingen
Interne expertise

Op school zijn waardevolle aanzetten om parallelleerkrachten van elkaar te laten leren door de gestructureerde samenwerking. Verschillende onderwijzers houden strak vast aan de werkbladen van het onderwijsleerproces en/of het proces van het gehanteerde differentiatie-model, het ADI-model. Onderwijzers en zorgleerkrachten vallen te weinig terug op essentiële didactische wiskundige inzichten in de opbouw van de lessen en de ondersteuning van de leerlingen. Het verhogen van de expertise om wiskundige problemen te remediëren is op school nog geen expliciet onderwerp geweest van professionalisering.

Kwaliteitszorg

Onderwijzers wijten de tegenvallende resultaten van diverse outputgegevens aan de andere manier van vragen stellen op genormeerde toetsen. Ze ervaren bovendien dat hun leerlingen niet gewoon zijn om zelfstandig te werken. De outputgegevens leiden niet consequent tot bespreking en bijsturing van het onderwijsleerproces op schoolniveau. In het verleden werd daartoe wel een aanzet gegeven voor meetkunde. De gemaakte afspraken waren echter te vrijblijvend en kregen onvoldoende opvolging.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is gericht op de verschillende domeinen van muzische vorming. De evaluatiepraktijk is voldoende breed en evenwichtig. De school neemt initiatieven om de leerlingen te laten participeren in verschillende muzische trajecten, zowel schoolintern als -extern.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De onderwijzers werken op een planmatige manier met het leerplan en hebben daarbij aandacht voor de volledigheid van het onderwijsaanbod. De onderwijzers hebben afspraken over de verticale samenhang en werken en plannen samen met de parallelpartners. De onderwijzers voorzien activiteiten die kaderen binnen de verschillende domeinen van muzische vorming. In de planningsdocumenten en tijdens enkele bijgewoonde activiteiten blijkt een eerder beperkte samenhang tussen verschillende muzische domeinen of met andere leergebieden.

Gaandeweg geeft de visie uit het leerplan muzische vorming richting aan het muzisch exploreren en creatief verruimen van de persoonlijkheidsontwikkeling. De onderwijzers mikken tijdens de muzische activiteiten regelmatig op het

samengaan van impressie en expressie. De muzische activiteiten missen soms nog kansen om leerlingen aan te zetten tot exploreren en experimenteren met muzische materialen, technieken, ervaringen en mogelijkheden. Toch zijn er heel waardevolle aanzetten binnen alle domeinen.

De leerlingen krijgen echter niet altijd voldoende kansen om tot persoonlijke inbreng, eigen vormgeving en expressie te komen.

Het team hecht belang aan het creëren van een muzisch klimaat. De school participeert aan verschillende muzische projecten, samen met de stad, het secundair onderwijs of andere instanties. Deze schoolinterne of –externe vormen van cultuureducatie bieden de leerlingen kansen om hun muzische talenten te ontdekken en geregeld samen te werken aan een gevarieerd toonmoment.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende materiaal om de leerplandoelen muzische vorming te bereiken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De school maakte een aantal afspraken over de evaluatiepraktijk voor muzische vorming. Binnen de evaluatiepraktijk streven de onderwijzers naar een evenwichtig en representatief beeld over de bereikte leerdoelen, de muzische vaardigheden, de inzet en de attitudes van de leerlingen. In de meeste klassen evalueren de onderwijzers aspecten van het proces en het product en aspecten van sociale vaardigheden en leren leren. Op die manier krijgt de evaluatie een motiverende of ontwikkelingsstimulerende factor.

Sommige onderwijzers integreren gaandeweg alternatieve evaluatievormen, zelfevaluatie en -reflectie met de leerlingen. Ze koppelen de evaluatie gaandeweg aan vooropgestelde muzische doelen en criteria.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het lagere schoolteam organiseert activiteiten die het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen ondersteunen. Er is een groeiende bredere beeldvorming over de muzische ontwikkeling van de leerlingen. De school onderneemt acties ter ondersteuning van de talentontwikkeling van leerlingen en organiseert daartoe verschillende activiteiten en projecten. In de overgang van basis naar secundair onderwijs geven onderwijzers expliciet aandacht aan de talenten van de leerlingen. Muzische vorming is niet opgenomen in het leerlingvolgsysteem.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

De onderwijzers van de hoogste klassen verdelen de verschillende domeinen van muzische vorming om zichzelf beter te kunnen specialiseren in één van de domeinen en het eigen talent te benutten. In de andere klassen zorgt professioneel overleg voor meer expertise binnen muzische vorming. Breed evalueren kwam schoolintern aan bod en alle onderwijzers houden zich aan gemaakte afspraken op basis van het leerplan.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school investeert in een systematische organisatie van het beleid betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De directeur behartigt samen met de preventieadviseur de belangen van kinderen en personeel betreffende hun welzijn. Een dynamisch globaal preventieplan en jaaractieplan getuigen van een doeltreffende aanpak van de knelpunten. De ondernomen acties en de geplande initiatieven laten de school toe de vastgestelde risico's te beheersen en weg te werken. Voor de realisatie ervan voorziet de school voldoende financiële middelen.

De school nam het verluchten van de kleedkamers en de heraanleg van bepaalde paden op in het jaaractieplan.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie waardeert sterk de geleverde inspanningen en de adequate aanpak van dit beleid.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja

• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** Onder meer tijdens een pedagogische studiedag stemde het schoolteam onder impuls van het zorgteam de zorgvisie en het zorgbeleid af op het M-decreet. Dit moet ervoor zorgen dat het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid afgestemd is op de leerlingenpopulatie. In de visietekst verduidelijkt het schoolteam de verschillende fasen van het zorgcontinuüm met een aantal concrete voorbeelden en verwachtingen. In de dagelijkse klaspraktijk blijkt echter nog geen duidelijk onderscheid tussen brede basiszorg en verhoogde zorg. Daarover zijn de opvattingen onder de teamleden nog verschillend. Ze leggen de klemtoon voornamelijk op de realisatie van een brede preventieve basiszorg en het versterken van de ouderbetrokkenheid. Het schoolteam stelt weinig concreet-operationele doelen voorop wat betreft het verwachte effect van haar acties in het kader van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.
- Ondersteuning** De zorgcoördinator en het zorgteam zorgen voor een degelijke structurele ondersteuning door duidelijke afspraken, procedures en werkinstrumenten en goed afgebakende opdrachten. Op basis van onderwijsbehoeften en –noden van de leerlingen zet de school de extralestijden op basis van de socio-economische status van de leerlingen in om de preventieve basiszorg te schragen. De school gebruikt naast de observaties van de (kleuter)onderwijzers een uitgebreide set genormeerde toetsen om risicoleerlingen in beeld te brengen. De school streeft een brede beeldvorming na, maar deze blijft in de voorgelegde registratiedocumenten voorlopig nog vrij algemeen. Het intern en extern zorgoverleg (IZO en EZO) ondersteunt momenteel vooral de preventieve basiszorg die de klasleerkrachten bieden. Hoewel in de visie gepleit wordt voor flexibele aanwending van de lestijden opereren de SES-leerkrachten voornamelijk klasintern in deze fase van het zorgcontinuüm. De verhoogde zorg spitst zich momenteel voornamelijk toe op leerlingen met stimulerende, compenserende en remediërende maatregelen. De formulering van een concrete, handelingsgerichte zorgvraag ligt voor de meeste onderwijzers nog moeilijk. De outputanalyse kent nog onvoldoende diepgang. Dat verhindert momenteel nog de opstart van doelgerichte, planmatige verhoogde zorg voor leerlingen. Bij leerlingen die momenteel uitbreiding van zorg krijgen, slaat het team de fase van de verhoogde zorg vaak over of zijn er in het leerlingendossier zelden sporen van terug te vinden. In het kader van haar gelijke onderwijskansen(GOK)-beleid dient de school jaarlijks GOK-projecten in, zoals de ‘Leesacademie’ en ‘Comment ça va?’, die de stad Sint-Niklaas co financiert.

- Doeltreffendheid** Tijdens het IZO evalueren de (kleuter)onderwijzers maandelijks de geboden ondersteuning en sturen ze die eventueel bij. De recente actualisering van de zorgvisie leidt wel tot reflectie over de rol van de (kleuter)onderwijzers in de preventieve basiszorg. Tot een grondige zelfevaluatie van de talrijke initiatieven komt het schoolteam nog niet. Zo heeft het team weinig of geen zicht op het effect ervan. De eigen onderwijspraktijk kritisch in vraag stellen aan de hand van de geformuleerde visie blijft nog achterwege.
- De verzamelde outputgegevens leiden zelden tot een diepgaande analyse. Vaak zoeken de onderwijzers de oorzaak bij het kind of het thuismilieu. Ze leggen de verantwoordelijkheid voor hulp en ondersteuning en voor het stimuleren en remediëren vaak in handen van de ouders of verwijzen vrij snel door naar externe hulpverleners. De eigen onderwijspraktijk en didactisch handelen ontsnapt aan een kritisch onderzoek met de bedoeling klas- of schoolintern de doelgerichte, planmatige verhoogde zorg te versterken.
- Ontwikkeling** Het zorgbeleid kent momenteel een stelselmatige ontwikkeling. De bijsturing van de zorgvisie leidt tot een flexibel aanwenden van de ondersteunende lestijden. Ook de invoering van een ander leerlingvolgstelsel, het digitaal bijhouden van het leerlingendossier en de bijsturingen in het overleg zijn recente ontwikkelingen. De zorgcoördinator ziet de ontwikkeling van een registratie- en planningsdocument voor verhoogde zorg en de verdere professionalisering van de onderwijzers om een kwaliteitsvolle brede basiszorg te bieden als voornaamste verbeterpunten. Om tot goede, succesvolle interventies te komen in de fase van de verhoogde zorg mist de huidige praktijk duidelijk nog doelgerichte, planmatige interventies. Ook de extra-lestijden SES worden in deze fase nog niet optimaal benut.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** Fragmentarisch en verspreid in het schoolwerkplan en in de functiebeschrijvingen van de (kleuter)onderwijzers neemt het schoolteam items op over evalueren. Het schoolteam ziet de evaluatie vooral als middel om de ontwikkeling en de leerprestaties van de kinderen in kaart te brengen, erover te rapporteren en er remediëring aan te koppelen. Het ziet de evaluatie minder als middel om het effect van het geboden onderwijs te onderzoeken. Het benut de visietekst van de pedagogische begeleidingsdienst 'Evalueren om te leren' niet als inspiratiebron om de eigen visie op evalueren te verfijnen. Het stelt geen kwaliteitscriteria voorop waaraan de evaluatie moet voldoen. Ook de visie van het leerplan op de evaluatie van de verschillende leergebieden vormt zelden een aanknopingspunt voor de evaluatiepraktijk. Hoewel het schoolteam nog geen duidelijke visie op evalueren expliciteert, is er wel een ontwikkeling aan de gang in de richting van breed evalueren. Dit blijkt voornamelijk uit de evaluatiepraktijk voor muzische vorming.

Ondersteuning Het schoolwerkplan vermeldt een duidelijk overzicht van de gebruikte evaluatiemiddelen en toetsen en van het overleg, de rapportering en de communicatie met de ouders. In de kleuterafdeling resulteert het begeleidingstraject met de pedagogische begeleidingsdienst in afspraken over doelgericht evalueren. De observatie richt zich enerzijds op de vastgelegde items in het kleuterrapport en anderzijds op doelgerichte observatie van vooropgestelde leerplandoelen in de themaplanning. Daarnaast gebruiken de kleuteronderwijzers een gestandaardiseerde taaltest.

In de lagere afdeling verzamelen de onderwijzers gegevens over de leerprestaties aan de hand van de beschikbare leerpakketgebonden toetsen, eigen toetsen, genormeerde toetsen en eindtoetsen voor de derde graad. Op schoolniveau zijn er weinig concrete afspraken over mogelijke evaluatievormen, criteria en normstelling bij de toetsen, noch over het doelgericht gebruik van foutenanalyses.

De evaluatiepraktijk in de lagere afdeling richt zich overwegend op aspecten van de cognitieve ontwikkeling die relatief gemakkelijk te evalueren zijn door het afnemen van toetsen. De professionalisering tijdens een pedagogische studiedag over de evaluatie van muzische vorming leidt tot een bredere evaluatiepraktijk voor dit leergebied. Duidelijke afspraken over te evalueren onderwerpen ondersteunen de onderwijzers hierbij. Alternatieve evaluatievormen zoals peerevaluatie, co-evaluatie en zelfevaluatie komen daarbij geleidelijk meer voor. De onderwijzers houden voor dit leergebied een overzichtelijke portfolio bij.

Bij de andere leergebieden tonen de onderwijzers minder bewust aandacht voor de evaluatie van specifieke vaardigheden en attitudes.

Het schoolteam wendt de observatie- en evaluatiegegevens aan om de overgangsgesprekken naar de volgende klas en het zorgoverleg te stofferen.

De analyse van de evaluatiegegevens vormt in de praktijk beperkt de basis om het didactische handelen van de leerkracht in vraag te stellen en bij te sturen.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam stelt haar evaluatiepraktijk niet systematisch in vraag. De vage doelgerichtheid en het gebrek aan kwaliteitscriteria bemoeilijken een grondige zelfevaluatie van de eigen evaluatiepraktijk. Het team confronteert de eigen evaluatiepraktijk niet met de visietekst over evalueren in de basisschool van de netgebonden pedagogische begeleidingsdienst. De evaluatie gebeurt voornamelijk vanuit een verantwoordingsperspectief en in functie van rapportering naar ouders en externen.
- De analyse van de evaluatiegegevens mist nog diepgang, zodat ze slechts beperkt bijdraagt tot een kritische reflectie op het eigen didactisch handelen. Zo mist het schoolteam kansen om het onderwijsaanbod, de onderwijsorganisatie en de leerbegeleiding te optimaliseren.
- Ontwikkeling** In de kleuterafdeling ontwikkelen de kleuteronderwijzers een nieuwe planningswijze waaraan ze ook doelgerichte evaluatie koppelen. Deze ontwikkeling staat nog in de kinderschoenen om een representatieve evaluatiepraktijk te realiseren.
- In de lagere afdeling ligt de nadruk vooral op de ontwikkeling van een brede evaluatie voor muzische vorming. Deze prille ontwikkeling kan aanknopingspunten opleveren tot de ontwikkeling van breed evalueren voor alle leergebieden.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het intern leiderschap, vooral gedragen door de directie, stuurt het algemeen beleid. De directeur toont een hoge betrokkenheid bij de school en ijvert voor het welbevinden van kinderen en personeel. Ze creëert een ondersteunend netwerk met gedeelde verantwoordelijkheid. Van 2009 tot einde vorig schooljaar nam een beleidsmedewerker een aantal taken van de directeur over. Sinds de aanvang van het lopende schooljaar neemt een kleuteronderwijzer de taak van beleidsmedewerker voor de kleuterafdeling op zich. Op het niveau van de lagere afdeling steunt het gedeeld leiderschap nu op een duidelijke taakverdeling onder alle onderwijzers. Elk krijgt een aantal deelverantwoordelijkheden. Voor de realisatie van het zorgbeleid speelt de zorgcoördinator een beleidsvoorbereidende en –ondersteunende rol. Werkgroepen met een duidelijke taakomschrijving ondersteunen voornamelijk organisatorische facetten.
- Visieontwikkeling** Rond een aantal aspecten van het onderwijsgebeuren heeft de school een duidelijke visie (kindbejegening, kostenbeheer, ouderparticipatie en maximumfactuur). De visie omtrent gelijke onderwijskansen- en zorgbeleid en talenbeleid is in ontwikkeling. De visies blijven meestal nog vrij algemeen en vertalen zich nog te weinig in concreet-operationele doelen of in duidelijke afspraken en verwachtingen. Soms blijven de kennisname met standpunten van de eigen pedagogische begeleidingsdienst, een diepgaand debat over en de opvolging of opfrissing van inzichten en keuzes uit, om duurzame effecten te bekomen. Diverse activiteiten en projecten sluiten aan bij het gedachtegoed van de ‘brede school’. De school werkt daarvoor samen met verschillende instanties en organisaties om actieve deelname van haar kinderen aan de samenleving in tal van facetten te bevorderen. Recent stuurde het schoolteam haar zorgbeleid bij zodat het beter kan aansluiten bij de verwachtingen van het M-decreet.
- Besluitvorming** De besluitvorming verloopt via verschillende formele overlegstructuren. De directie streeft naar een open en transparante communicatie. Ze realiseert een laagdrempelige communicatie met de verschillende onderwijsparticipanten. De meeste teamleden geven blijk van een grote betrokkenheid om het welbevinden van de leerlingen te waarborgen.

Kwaliteitszorg Het schoolteam staat regelmatig stil bij de gang van zaken op schoolniveau. Het legt een uitgebreid outputdossier voor. Daarin verzamelt het leerresultaten, outcomes en resultaten van tevredenheidsonderzoeken bij de ouders, de leerkrachten en de leerlingen. De analyse van de output mist nog diepgang en duidelijke conclusies om doelgericht acties te ondernemen. Uit de zelfevaluatie distilleert het schoolteam wel een aantal algemene doelen of verbeterpunten, o.a. ouderbetrokkenheid stimuleren, zittenblijven vermijden en slaagkansen verhogen, taalvaardigheid verhogen, gelijke onderwijskansen voor elk kind, welbevinden bewaken,... In haar schoolontwikkelingsplan neemt het schoolteam voor elk van deze doelen op leerlingenniveau een resem acties op zonder daaraan duidelijke te verwachten effecten of precieze doelstellingen te koppelen. Het verband tussen de acties en de doelen is vaag. Dit belemmert een grondige en kritische evaluatie van de ondernomen acties en doelgerichte bijsturingen. Bij de (zelf)evaluatie van de (verbeter)acties onderzoekt het schoolteam zelden kritisch of de acties wel het gewenste effect hebben. De kwaliteitszorg steunt te weinig op een systematiek van grondige zelfevaluatie en een prioritering en strakke afbakening van werkpunten. Het schoolteam slaagt er bijgevolg te weinig in om effectieve verbeteracties op te zetten. Oppervlakkige tussentijdse evaluaties zorgen ervoor dat verbeteracties niet worden volgehouden of vervroegd een einde kennen (cfr. meten) zonder het beoogde effect.

Talenbeleid Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen. De leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. In de lagere afdeling is het klasmanagement er weinig op gericht om leerlingen met talige noden ruim aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. De leerkrachten hanteren binnen de verschillende leergebieden in beperkte mate werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren. Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van de leerlingen in kaart brengt.

De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert acties waarbij het probeert aan te sluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zet in toenemende mate in om het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid te versterken. De acties op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde algemene doelen. Hierbij zet het schoolteam ook heel wat acties op ter bevordering van de kleuterparticipatie.

Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van sommige teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam zorgt voor een warm pedagogisch klimaat met duidelijke structuren en afspraken voor de kinderen.
- De kleuteronderwijzers plannen hun activiteiten vanuit de leerplannen.
- De kleuteronderwijzers bieden een leeromgeving aan waar kleuters actief en betrokken tot ontwikkeling komen en handelend leren.
- De onderwijzers en kleuteronderwijzers bieden voor muzische vorming een evenwicht onderwijsaanbod met oog voor alle domeinen.
- De school zet sterk in op cultuurparticipatie en muzische projecten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Op school zijn aanzetten om de eigen zorgvisie af te stemmen op de verwachtingen van het M-decreet.
- Het schoolteam ontwikkelt procedures en werkdocumenten die de leerbegeleiding ondersteunen.
- Op schoolniveau zijn aanzetten tot breed evalueren bij muzische vorming.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur streeft naar een gedeeld intern leiderschap met deelvragen en verantwoordelijkheden.
- De directeur toont een hoge betrokkenheid op de kinderen en schenkt veel aandacht aan het welbevinden van alle participanten.
- Het schoolteam is sociaal bewogen, enthousiast en gemotiveerd.
- De school verzamelt veel outputgegevens.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De onderwijzers kunnen de resultaten van de leerlingen voor wiskunde verbeteren via een sterkere werkelijkheidsgerichte en procesmatige aanpak.
- De onderwijzers kunnen vaardigheden en strategieën systematischer en doelgerichter aan bod laten komen.
- De onderwijzers kunnen meer interactieve en activerende werkvormen invoeren om de realisatie van de leerplandoelen te ondersteunen voor wiskunde.
- De onderwijzers kunnen de analyse van de evaluatiegegevens van wiskunde verdiepen om het onderwijsaanbod beter af te stemmen op de beginsituatie van de leerlingen gedurende het volledige didactisch proces, tijdens de instructie en in functie van de preventieve basiszorg en de verhoogde zorg.
- Het schoolteam kan op basis van de outputgegevens gericht inzetten op deskundigheidsbevordering, voor het leergebied wiskunde in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan de visie op leerbegeleiding verder verfijnen om zo het gelijke onderwijskansenbeleid te versterken.
- Het schoolteam kan de evaluatiepraktijk versterken door te vertrekken vanuit een duidelijke gezamenlijke visie op evalueren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan zijn prioriteitenkeuze beperken om doelgerichter en planmatiger de prioriteiten aan te pakken en zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.
- Het team kan de analyse van de outputgegevens beter benutten om de kwaliteit van haar onderwijs te verbeteren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De onderwijzers moeten het leerplan wiskunde sterker realiseren om met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen te bereiken.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wiskunde.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **28-10-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Lucrèce MATTHIJS de inspecteur-verslaggever	Martine VALCK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	